

Tot slot

Het is duidelijk dat Lyme-ziekte, zeker na het eerste stadium, geen alledaagse ziekte is. Dat wil echter niet zeggen dat u zich voortaan grote zorgen moet maken als u door een teek gebeten bent. Ten eerste is niet elke teekbeet besmettelijk. Ten tweede veroorzaakt een besmette teek niet altijd een infectie. Ten derde wil geïnfecteerd zijn niet zeggen dat er ook ziekteverschijnselen zullen optreden. Ten vierde kan de ziekte, nu men weet hoe dit wordt veroorzaakt, meestal goed worden behandeld.

Maar ook: Uit onderzoek blijkt dat slechts ong. 50% van de Lyme-patiënten zich een tekenbeet kan herinneren. Niet iedere tekenbeet geeft de rode kring. Bloedonderzoek is zeer onbetrouwbaar. Toch weten veel artsen dat niet en als de test 'negatief' is, wordt dan al gauw gezegd dat men geen Lyme heeft. Heel frustrerend voor mensen die alsmaar klachten hebben. Zij krijgen dan een andere (verkeerde) diagnose. Een snelle behandeling met antibioticum kan een hoop ellende besparen, echter er zijn toch veel patiënten die jarenlang met klachten blijven rondlopen in het medische circuit. Deze groep mensen zijn de chronische Lyme-patiënten. Hun aantal wordt steeds groter. Artsen hebben geen antwoord op deze fase van de ziekte.

EHBO

Tekentang

Deze methode wordt geadviseerd als de beste en meest handige methode.

Pincet

Deze methode is bruikbaar als er geen tekentang voorhanden is.

Neem een spitse pincet en knijp de teek zo dicht mogelijk bij de huid (dus bij de tekenkop) vast. De pincet langzaam met een draaiende beweging steeds harder trekken. Let erop dat je met het pincet niet de teek plat (leeg) knijpt. De teek moet er in zijn geheel uit gaan. Breekt de kop van de teek achter, dan zie je nog een zwart puntje. Dat levert soms geen groot probleem op, maar de kans op infectie wordt groter. Als het mogelijk is toch een arts raadplegen, deze heeft betere apparatuur. Snel de teek eruit halen met het risico dat de kop afbreekt is belangrijker dan de teek nog uren laten zitten.

Vinger

Deze methode heeft enkele nadelen liever niet gebruiken dus!

Zet je vinger tegen het achterlijf van de teek en draai dat tegen de klok in. Na een aantal rondjes komt het beestje zo ver omhoog dat je het er heel voorzichtig af kunt "vegen". Nadeel van deze methode is dat de teek mogelijk leeg gedrukt wordt of dat deze tijdens het draaien zichzelf "leeg braakt", zodat je alsnog besmet raakt. Alleen gebruiken als het echt niet anders kan dus!

De foute methode

De teek laten stikken met olie, vaseline, nagellak enz. of hem verdoven of vergiftigen met tri, alcohol, aceton en dergelijke.

Deze methode niet gebruiken!

De methode lijkt altijd goed, de teek laat los en gaat dood. Het risico is echter aanwezig dat de teek in zijn doodstrijd een nog niet overgedragen besmetting veroorzaakt. Het risico bestaat namelijk dat de teek leeg gedrukt wordt of dat deze tijdens het aanbrengen van de smeersels zichzelf "leeg braakt", hierbij dien je jezelf dus mogelijk een injectie met ziektekiemen toe.

Deze "tekenkaart" is met de meeste zorg samengesteld, met de op dat moment beschikbare informatie. Iedere aansprakelijkheid naar aanleiding van deze "tekenkaart" wordt niet aanvaard.

Op internet is meer en actuele informatie te vinden bij de Nederlandse Vereniging voor Lyme patiënten <http://www.lymevereniging.nl/> of op LymeNet <http://www.lymenet.nl/>

Tekenkaart

Er is een teek geconstateerd en verwijderd. Het is aan te raden deze "tekenkaart" enige tijd te bewaren, voor het geval er later symptomen optreden die mogelijk in verband kunnen staan met deze tekenbeet. U kunt deze informatie overhandigen aan de behandelende arts.

Naam:

Verwijderd op: - -

Op de volgende aangewezen plaats is de teek aangetroffen:

Opmerkingen:

DE TEEK

Teken behoren tot de spinachtigen en komen voor over heel de wereld, ook in Europa. In onze streken zijn twee soorten belangrijk: de gewone hondentek omdat deze hier bij ons voorkomt en de bruine hondentek omdat hij wereldwijd de belangrijkste tek is en via reizen kan meegebracht worden. De tek brengt het grootste deel van zijn leven door in de natuur: bossen en graslanden. Om zich te kunnen ontwikkelen en voort te planten heeft hij echter bloed nodig. De tek die bij ons voorkomt heeft voor zijn volledige ontwikkeling drie gastheren nodig. Dat wil zeggen dat hij 3 dieren gebruikt om bloed te zuigen. Hij kiest hierbij voor wilde dieren (bosmuizen, egels, eekhoorns, reeën,...) als huisdieren (schapen, runderen, paarden, honden, katten,...) evenals de mens.

Wanneer een prooi voorbijkomt dan hecht de tek zich vast en boort zich in de huid van zijn gastheer. Hij zuigt niet alleen bloed maar kan ook bepaalde ziektes overdragen waaronder de ziekte van Lyme. De tek besmet zich met de ziekte van Lyme door zuigen van bloed van dieren die drager zijn van deze ziekte (bijvoorbeeld bosmuizen).

Lyme ziekte, een 'nieuwe' ziekte

Lyme-ziekte is een 'nieuwe' ziekte. Dat nieuw staat hier tussen aanhalingstekens omdat ermee bedoeld wordt dat de ziekte - ook in Nederland - weliswaar al tientallen jaren bestaat, maar dat wij hem pas sinds kort steeds vaker onderkennen.

Een ziekte met uiteenlopende verschijnselen

Lyme is de naam van een plaatsje in Connecticut USA dat midden tussen de bossen ligt. In 1975 brak daar een epidemie uit van gewrichtsaandoeningen. Dat was het begin van intensief onderzoek in Amerika en Europa. Uit dat onderzoek bleek dat het om een ziekte ging die door een bacterie (*Borrelia burgdorferi*) wordt veroorzaakt. Tevens ontdekte men dat die bacterie door teken werd overgedragen. Gewrichtsklachten zijn overigens niet de enige verschijnselen bij Lyme-ziekte. De ziekte kan ook aandoeningen van huid, zenuwstelsel en hart veroorzaken.

Anti-stoffen

Het is inmiddels bekend dat mensen, die door besmette teken gebeten en geïnfecteerd zijn, antistoffen kunnen maken (antistoffen worden gemaakt door het lichaam dat pogingen doet om de bacterie onschadelijk te maken). De antistoffen zijn vaak pas een aantal maanden nadat de tekenbeet heeft plaatsgevonden, terug te vinden in het bloed. Een bloedtest zegt daarom niet altijd of iemand wel of niet besmet is met de Lyme-ziekte. Ook blijkt uit onderzoek bij medewerkers van Staatsbosbeheer dat van de mensen met anti-stoffen maar ongeveer een kwart ook ziekteverschijnselen heeft gehad. Het hebben van antistoffen betekent beslist geen bescherming tegen Lyme-ziekte. Het is overigens nog onbekend hoe lang die antistoffen in het bloed blijven.

Ziektebeeld

Lyme-ziekte kent drie opeenvolgende stadia. Gelukkig is Lyme-ziekte in elk van die stadia meestal met succes te behandelen. De moeilijkheid bij Lyme-ziekte is dat er gevallen bekend zijn waarbij eerste en/of tweede stadium overgeslagen lijken te zijn en de patiënt alleen de latere verschijnselen heeft. Omdat die latere verschijnselen van Lyme-ziekte ook in andere ziektebeelden passen, kan het gebeuren dat de behandelende arts niet meteen aan Lyme-ziekte denkt. Daarom moet u de arts ook altijd laten weten dat u met tekenbeten te maken heeft (gehad).

Het eerste stadium

Ter plaatse van de tekenbeet kan een rode plek ontstaan, die geleidelijk aan groter wordt en in het midden weer verbleekt (erythema migrans). Er blijft enige tijd een vage lichtrode ringvormige plek rondom de tekenbeet bestaan. De tekenbeet zelf is vaak niet meer te zien. Deze huid-aandoening (vaak weinig opvallende huiduitslag) ontstaat meestal binnen 3 weken na de tekenbeet en blijft vaak enkele maanden zichtbaar.

Het tweede stadium

Enkele weken tot maanden na de tekenbeet of de (lichte) huiduitslag kunnen aandoeningen van het zenuwstelsel, de gewrichten en/of het hart ontstaan. De neurologische klachten kunnen bestaan uit pijn in de armen of benen, hoofdpijn, een aangezichtsverlamming, waardoor het ooglid niet sluit en de mondhoek hangt en dubbel zien. De gewrichtsklachten bestaan uit opgezwollen pijnlijke gewrichten. Aandoeningen van het hart veroorzaakt door Lyme-ziekte komen zelden voor. Verschijnselen die daarop wijzen zijn: een trage polsslagen en de neiging tot flauw vallen.

Het derde stadium

Wanneer de neurologische verschijnselen en gewrichtsklachten verergeren en chronisch worden, spreekt men van het derde stadium. Tot het derde stadium behoort ook een huid-aandoening die gelokaliseerd is aan handen, onderarmen, onderbenen en/of voeten. De huid is donkerrood tot paars verkleurd.

Behandeling

Er bestaat (nog) geen vaccin tegen Lyme-ziekte. De ziekte kan dus niet met medische middelen worden voorkomen, maar wel worden behandeld en genezen. Als u klachten hebt die aan Lyme-ziekte doen denken, ga dan snel naar uw huisarts.

Lyme-ziekte wordt behandeld met anti-biotica. Welk anti-bioticum wordt gebruikt en hoe het wordt toegediend, hangt af van de ziekteverschijnselen. Het resultaat van de behandeling is in elk stadium van de ziekte vrijwel altijd goed, alhoewel gewrichtsklachten ook na behandeling nogal eens kunnen aanhouden. Het is belangrijk dat u zich zo snel mogelijk laat behandelen. Er is dan meer kans op succes. Bij verwijzing naar een specialist moet de huisarts beslist melding maken van de mogelijkheid dat door eerdere ziekteverschijnselen sprake van Lyme-ziekte kan zijn. Na uw genezing bent u niet immuun voor Lyme-ziekte! U kunt opnieuw door tekenbeten worden besmet!

Onderzoek

Denkt de arts aan Lyme-ziekte, dan kan de diagnose gesteld worden door lichamelijk onderzoek en (soms) door bloedonderzoek. Soms kan het echter maanden duren voordat het lichaam antistoffen ontwikkelt. Vandaar dat het moeilijk kan zijn om via bloedonderzoek vast te stellen of iemand Lyme-ziekte heeft.

Onderzoek vooraf, zoals regelmatig bloed prikken, heeft weinig nut bij Lyme-ziekte. Om diezelfde reden die hierboven al zijn genoemd en ook omdat iemand die vandaag nog geen antistoffen heeft ze morgen wel kan hebben. Bloedonderzoek heeft zelfs nadelen. Het kan ten onrechte een gevoel van zekerheid geven. Want ook als er geen antistoffen door het lichaam worden gevormd, hoeft dan nog niet te betekenen dat men de ziekte niet onder de leden heeft.

De beste vorm van onderzoek is uw lichaam goed in de gaten te houden en bij elke klacht, die maar even op Lyme-ziekte kan wijzen, contact op te nemen met de huisarts.